

SVENSK KIRURGISK FÖRENING

Koncernkontoret

Att: Daniel Carlzon, daniel.carlzon@vgregion.se

Västra Götalandsregionen

Regionens Hus, 462 80 Vänersborg

Angående Förslag till ställningstagande "Tjänstgöring i allmänmedicin för relevanta ST-block" daterat 2017-09-20.

Det har kommit till vår kännedom att Västra Götalandsregionen har planer på att ST-läkare i kirurgi ska tjänstgöra inom allmänmedicin. Syftet som vi förstår är att överföra resurser från sjukhusen till primärvården även om andra syften också nämns. Om kompetensförsörjning inom primärvården är en anledning till förslaget måste man påpeka att sättet inte kan vara att låta andra specialiteters ST-läkare bemanna denna är fel metod. Man lockar inte fler läkare till primärvården med en sådan metod, snarare tvärtom.

Svensk Kirurgisk Förening ser ingen som helst vinst för ST-läkare i Kirurgi att tjänstgöra inom allmänmedicin. Tvärtom ser vi det som en försämring av ST-utbildningen och kommer sannolikt också leda till att ST-blocken kommer att behöva förlängas.

Enligt förslaget så har kommunikation skett med Socialstyrelsen 170906 och då skulle det inte föreligga några "formella hinder för andra ST-utbildningar att uppfylla delar av delmål genom sidotjänstgöring i allmänmedicin". Det stämmer inte med det besked vi har fått från Socialstyrelsen. Vi har varit i kontakt med en av de särskilda granskarna [171024] som bedömer ansökningar om specialistkompetens på Socialstyrelsen. Enligt det besked vi har fått finns det ingenting i målbeskrivningen som anger tjänstgöring på vårdcentral som lämplig tjänstgöring för blivande kirurg. All tjänstgöring som ST-läkaren gör ska ske under handledning av handledare i relevant specialitet. Det vill säga, för att kunna uppfylla de kirurgiska delmålen finns krav på att en specialistkompetent kirurg med handledarutbildning finns tillgänglig för ST-läkaren. Annars kan ST-läkaren formellt sett inte tillgodoräkna sig tjänstgöringen och kommer således att behöva förlänga sin ST med motsvarande tid.

ST-läkare av idag har redan en betydande förståelse för primärvårdens förutsättningar och arbetssätt. De flesta ST-läkare har redan under sin AT gjort sex månaders tjänstgöring inom primärvården och på akutmottagningarna, där ST-läkarna i kirurgi idag tillbringar alldeles för mycket tid, är en stor del av patienterna sådana som skulle kunna hanteras inom primärvården. Faktum är att mycket få av de patienter som idag kommer till en kirurgakut behöver kirurgi. Ytterligare tjänstgöring inom primärvården kommer alltså inte att tillföra något som gör ST-läkarna till bättre kirurger.

Det är idag en stor utmaning att utbilda ST-läkare i kirurg. Allt för mycket tid går åt till att bemanna akutmottagningarna. Till det kommer tillhörande komplement, kurser osv. Vi behöver större fokus på den operativa träningen och den kan ST-läkarna bara få på operationsavdelningen.

Svensk Kirurgisk Förening är aktiva inom den Europeiska gemenskapen i form av UEMS Section of Surgery. Där förs diskussioner om hur kirurgutbildningen ska kunna harmoniseras i Europa. Att tjänstgöra inom primärvården ligger inte inom ramen för dessa diskussioner. Vi riskerar alltså att tappa konkurrenskraft internationellt om förslaget genomförs. Svenska ST-läkare i kirurgi opererar redan idag betydligt mindre än i de flesta andra länder.

Inte heller kan argumentet att få träning på chirurgia minor på vårdcentralen vara måluppfyllande. Det är allmänläkaren som ska extirpera hudförändringar och utföra stora delar av den lilla kirurgin, inte en ST-läkare i kirurgi. Vill man höja kompetensen i detta ämne inom primärvården kan naturligtvis kirurgin hjälpa till, men inte i form av att placera ST-läkare på vårdcentralen.

Svensk Kirurgisk Förening föreslår istället följande för att Västra Götalands regionen ska kunna uppnå sina syften:

1. För att öka förståelsen mellan kirurgi och primärvården bör istället ST-läkare i allmänmedicin få möjlighet att tjänstgöra på kirurgklinik. Detta görs mycket sällan idag men i det fall det genomförts har det bidragit till att förbättra bedömningarna av patienter med kirurgiska åkommor i primärvården. Vi bedömer alltså att syfte nummer 1 (enligt Västra Götalands förslag) bäst uppnås genom att primärvården tjänstgör på sjukhuset och inte tvärtom. En ST-läkare i allmänmedicin som vill lära sig om kirurgiska sjukdomar kan ha en kirurg som lokal handledare för att uppfylla till exempel delmål c5 i målbeskrivningen i Allmänmedicin till skillnad från en ST-läkare i kirurgi som inte kan uppfylla något av sina c-delmål med en specialist i allmänmedicin som handledare.
2. För att uppnå syfte nummer två i förslaget, att uppfylla målen i målbeskrivningen, behöver ST-läkarna i första hand större operativ träning. En av de viktigaste åtgärderna vore därför att minska tjänstgöringstiden på akutmottagningen. Vi välkomnar till exempel satsningen på akutläkare.
3. Det kan inte vara något självändamål att överföra resurser från sjukhus till primärvården. För att underlätta arbetet inom primärvården erbjuder vi kirurger oss dock gärna, förutom att handledning enligt punkt 2 ovan, även att bedriva undervisning inom primärvården. Detta har redan gjorts i vissa landsting med stor framgång med till exempel färre remisser till följd.

Svensk Kirurgisk Förening är gärna med och diskuterar hur vi kan få ökad förståelse för arbetssätten mellan primärvård och kirurgi. Vi välkomnar även en diskussion om hur ST-läkarna i kirurgi bäst ska kunna uppfylla målen i Socialstyrelsens målbeskrivning i Västra Götalandsregionen. Vi anser dock inte att det sker genom tjänstgöring inom primärvården, vilket enbart förlänger ST-tjänstgöringen eftersom ST-läkaren placeras på enhet utan kirurgisk handledning och utan att exponeras för patienter som gör att något mål i målbeskrivningen kan uppfyllas.

2017-11-13

För Svensk Kirurgisk Förening,

Peter Elbe

Ordförande i Svensk Kirurgisk Förenings utbildningskommitté

Per Hellman

Professorsrepresentant utbildningskommittén

Layla Mirzaei

Representant för KIRUB, Kirurger Under Utbildning

Linda Lundgren

ATLS-ansvarig

Björn Frisk

Kursansvarig utbildningskommittén

Johan Ungerstedt

Nationell studierektor, utbildningskommittén